

گزارش کنگره پنجم «کنگره شاملو»

کنگره پنجم سازمان کارگران انقلابی ایران (راه کارگر) در روزهای ۶، ۷ و ۸ مردادماه ۷۹ برابر با ۲۸، ۲۷ و ۲۹ ژوئیه ۲۰۰۰، برگزار شد!

در آغاز برای بزرگداشت همه جانباختگان راه آزادی و سوسیالیسم و به ویژه به احترام احمد شاملو، یک دقیقه سکوت اعلام شد. کنگره کار خود را بعد از گزارش ستاد برگزاری و انتخاب هیئت رئیسه، با شنیدن گزارش آخرین پلنوم کمیته مرکزی منتخب کنگره چهارم، آغاز کرد.

در گزارش کمیته مرکزی پیشنهاد شده بود که برای سپاس‌گزاری از شاعری که همه عمر برای انسانی کردن زندگی، برای زیباتر کردن زیبایی آدمی، و برای پریار کردن فرهنگ کشور در کنار «توده‌ها» و همراه «اردوی کار» سروده بود، کنگره پنجم، «کنگره شاملو» نامیده شود. این پیشنهاد با استقبال پرشور شرکت‌کنندگان و شنیدن قطعه شعری با صدای ضبط‌شده شاعر بزرگ هم راه شد.

کمیته مرکزی در گزارش خود آورده بود که برای بازکردن درهای مجامع بر روی همه هم‌راهان و هم‌زمانی که با هدف‌ها و آرمان‌های ما مشترکند، باید تلاش کرد و دیواره‌های تشکیلاتی نباید مانع از حضور این نیروها برای مشاهده مستقیم و نزدیک زندگی و فعالیت حزی می‌شود، چرا که حضور این نیروها و افراد در مجامع ما، زمینه داد و ستد فکری و مبارزاتی را گسترده می‌کند که به رشد ما و جنبش بزرگ هواداران سوسیالیسم یاری می‌دهد. در گزارش آمده بود که در این راه متأسفانه به دلیل کمبود امکانات هنوز به نقطه دل‌خواه نرسیده‌ایم و

تنها توانسته‌ایم از معدودی از رفا که به عنوان مهمان کنگره دعوت کنیم که به هیچ وجه پاسخ‌گوی نیازها و انتظار هم‌راهان و هم‌زمان هم‌هدف بیرون از سازمان ما نیست. کنگره با استقبال از این اقدام کمیته مرکزی و توصیه برای فراهم آوردن امکانات جهت گسترش دعوت در مجامع آینده، آئین‌نامه برگزاری کنگره را تصویب کرد که بر پایه‌ی آن، مهمانان کنگره در همه فعالیت‌های کنگره، به جز انتخاب شدن و انتخاب کردن، شرکت فعال داشتند.

سایر موارد دستور کار مصوب کنگره شامل بررسی و تصویب گزارش سیاسی، گزارش عمل کرد سازمان در فاصله دو کنگره، چند سند پیشنهادی در زمینه‌های مختلف و پاره‌ای پیشنهاد‌های اصلاحی در برنامه و اساسنامه سازمان، گزارش کمیسیون نظارت مرکزی و انتخاب کمیته مرکزی و کمیسیون نظارت مرکزی، بشرح زیر است:

۱- سند سیاسی: کمیته مرکزی منتخب کنگره چهارم در گزارش خود آورده بود که کلیات سند سیاسی به اتفاق آراء تصویب شده، اما در مورد نحوه ارائه‌ی این سند اختلاف نظر وجود داشته است. یک نظر بر آن بوده که سند سیاسی بعد از وارد کردن اصلاحات مصوب، به صورت یک پارچه و به شکل یک سند تصویب شود. نظر دیگر بر آن بوده که علاوه بر وارد کردن اصلاحات، سند سیاسی، پایه‌ای برای تنظیم یک قطع‌نامه برنامه‌ای، شامل اولویت‌های دوره‌ای، قرار گرفته و این قطع‌نامه به ضمیمه سند سیاسی مصوب شود. کمیته مرکزی تصمیم‌گیری در این مورد را به کنگره واگذار کرده بود. **بعد از بحث و بررسی**

سند سیاسی و تصویب کلیات آن، در مورد پیشنهاد‌های اصلاحی، در کمیسیون سیاسی منتخب کنگره کار شد و سرانجام آن دسته از پیشنهادات که به تصویب اجلاس کنگره رسید، در متن سند وارد شده و کنگره با اکثریت آراء مصوب کرد که سند سیاسی به همین شکل یک پارچه منتشر شود. آن دسته از پیشنهادها و قطع‌نامه‌های پیشنهادی که به تصویب کنگره نرسیدند، به قرار زیر می‌باشند:

- «در راستای روند مبارزه فراقانونی به‌مثابه وجه عمده این دوره، تلفیق آن با مبارزات <<قانونی>> برای پیشروی جنبش دارای اهمیت است.» ۲۵.۷ درصد آراء.

- حذف شعار فراندن حکومت اسلامی از سند سیاسی (بند الف از ماده ۹ سند). ۱۲.۱ درصد آراء.

- «... با طرح شعار فراندن درباره نوع رژیمی که مردم می‌خواهند، روند سرنگونی جمهوری اسلامی را تسریع کند.» (در ماده ۹ بند الف) بجای جمله «...با طرح شعار فراندنم خواست سرنگونی جمهوری اسلامی را با صراحتی بیشتر پیش بکشد ۳۷.۵ درصد آراء.»

- «ضرورت گردآوری نیروهای اپوزوسیون دمکراتیک در چهارچوب اتحادها و ائتلاف‌های دائمی و موقت و حول نفی ولایت فقیه و حکومت دینی، دفاع از آزادی‌های بی‌قید و شرط سیاسی و جدائی دین از دولت، یک نیاز مبرم است. اگر اتحاد عمل حول درخواست‌های موردی هم‌چون آزادی مطبوعات می‌تواند مبنایی برای اتحاد عمل‌های میان مدت و

بعضاً موقت باشد، اتحاد حول شعار بسیج‌کنندهٔ رفراوند برای قانون اساسی و تکیهٔ عمده بر جنبش و اقدام‌های فراقانونی توده‌ای، می‌تواند مبنای مناسبی برای اتحاد عمل دائمی باشد.» ۳ درصد آراء.

- «نظر به این‌که تمامی جناح‌های رژیم اسلامی (گذشته از اختلاف‌ها و تفاوت‌های بزرگ و کوچک‌شان) برای حفظ تمامیت رژیم در مقابل جنبش آزادی‌خواهانه و برابری‌طلبانهٔ مردم ایران قرار دارند، هرگونه ائتلاف و نزدیکی به جناح‌های حکومتی، سازمان ما را از مبارزهٔ سترگ خود برای آزادی و برابری که شرط مقدم آن سرنگونی جمهوری اسلامی ست، دور می‌کند.» ۱۲.۶ درصد آراء.

- «نظر به این‌که کنگرهٔ سازمان کمک به سازماندهی مستقل جنبش کارگری و توده‌ای را از اولویت‌های مهم سازمان در دور آتی برمی‌شمارد و باتوجه به نفوذ و فعالیت اصلاح‌طلبان حکومتی و غیرحکومتی در عرصه‌های فوق، مقرر می‌گردد که: افشای بی‌وقفه و مداوم اهداف بازدارنده و ارتجاعی این نیروها در تمامی عرصه‌های مربوطه در دستور کار و فعالیت‌های سازمانی قرار گیرد.» ۷.۹ درصد آراء.

- «(طرح مسئلهٔ پایان‌کار اصلاح‌طلبان و مطلق کردن عدم امکان پیشروی پلاتفرم آنان در مرحلهٔ کنونی، با واقعیت‌های موجود همخوانی ندارد.» ۶.۳ درصد آراء.

- قطع‌نامهٔ پیشنهادی بعنوان ضمیمهٔ سند سیاسی: «دربارهٔ اولویت‌های دورهٔ کنونی مبارزهٔ سیاسی (ما)

بر مبنای تحلیل گزارش سیاسی که:

۱- برگسترش مبارزهٔ مردم ایران علیه حکومت اسلامی و ناتوانی رژیم و تشدید تضادهای آن تاکید دارد و پیشروی این مبارزه در دورهٔ سه‌سالهٔ گذشته را حاصل مبارزه با دستگاه ولایت می‌داند.

۲- پیشروی مبارزهٔ مردم در دورهٔ جدید را اساساً متکی بر مبارزات مستقیم و فراقانونی مردم ارزیابی می‌کند که فعلیت‌یافتن آن به پاک‌گرفتن تشکلهای مستقل و توانا شدن مردم وابسته است.

۳- پیشروی این مبارزه با تمرکز حمله به دستگاه ولایت و تلاش در منزوی کردن اصلاح‌طلبان حکومتی و واداشتن بخش‌های رادیکال آن به حمایت از خواست مردم، مقدر خواهد بود.

۴- پاک‌گرفتن جنبش سوسیالیستی و توانا شدن مزد و حقوق‌بگیران به اعمال ارادهٔ مستقیم در هر صحنه‌ای هدف اصلی ماست که مبارزه برای سرنگونی استبداد و برای دموکراسی نیز بدون آن عقیم است.

کنگرهٔ پنجم سازمان، فعالیت‌ها و شعارهای زیر را بعنوان اولویت‌های دوره‌ای مبارزهٔ سازمان تعیین می‌کند:

۱- فعالیت برای راه‌اندازی پروژهٔ اتحاد هواداران سوسیالیسم در داخل کشور؛

۲- فعالیت برای برپایی تشکلهای مستقل توده‌ای بویژه اتحادیه‌های صنفی؛

۳- تشدید مبارزه برای سرنگونی جمهوری اسلامی با دو شعار زیر:

الف- رفراوند دربارهٔ حکومت اسلامی.

ب- آزادی سیاسی یعنی آزادی بی‌قید و شرط فعالیت همهٔ احزاب سیاسی و تشکلهای مستقل طبقاتی و اجتماعی. ۱۹.۶ درصد آراء.

۲- گزارش عملکرد سازمان در فاصلهٔ دو کنگره
در بحث دربارهٔ کلیات گزارش تفصیلی عمل کرد بخش‌های مختلف سازمان، نظری برآن بود که گزارش به دلیل متمرکز نبودن بر اولویت‌ها خصلت برنامه‌ای ندارد و ارزش‌یابی آن را ممکن نمی‌کند. کنگره بعد از بحث و بررسی، کلیات گزارش عمل کرد را با اکثریت بزرگ آراء تصویب کرد. بعد از بحث و دریافت پیشنهادات مربوطه، گزارش عمل کرد به کمیسیون منتخب کنگره احاله شد. نتیجهٔ کار کمیسیون دربارهٔ گزارش عملکرد به صورت دو قطع‌نامه و چند اصلاحیه بود که کنگره به نحو زیر با آن‌ها برخورد کرد.

- قطع‌نامهٔ A:

«اصلاحات قبلی به‌ویژه طرح کمیسیون‌ها در فعال کردن و مشارکت برخی از کادرها مؤثر بوده‌است. کنگره اولویت‌دادن به اصلاحات تشکیلاتی را تأیید می‌کند و جهت‌گیری این اصلاحات را مثبت می‌داند. کنگره جهت تعمیق و پیشبرد اصلاحات تشکیلاتی، بندهای زیر را مصوب می‌کند:

- برای تقویت هدایت سیاسی، کمیتهٔ مرکزی باید مضمون اصلی وظایف خویش را سیاست‌گزاری با جهت‌گیری معطوف به جنبش توده‌ای داخل کشور قرار دهد.

- کمیتهٔ مرکزی باید با ارزیابی از طرح کنونی تشکیلات و بازتعریف حقوق و وظایف هر یک از نهادها و ارگانها، ارگان‌های موازی موجود را از میان برداشته و طرح جدید ساختاری را به اطلاع تشکیلات برساند.

- کمیتهٔ مرکزی باید براساس وظایف مندرج در سند سیاسی به تجدید سازماندهی و تخصیص نیرو اقدام کند.

- در شکل‌گیری کمیسیون‌ها از شکل‌گرایی پرهیز کند.»

این قطع‌نامه که نظر مشترک همهٔ اعضای کمیسیون بود، به اتفاق آراء تصویب شد.

- پیشنهاد زیر از جانب بعضی از اعضای کمیسیون بعنوان مقدمهٔ قطع‌نامهٔ A ارائه شد: «اوضاع کنونی نیاز به گسترش نقشه‌مند فعالیت تشکیلاتی دارد. تشکیلات ما ظرفیت چنین گسترشی را دارد و ضعف‌های کنونی ما عمدتاً ناشی از اختلاف‌ها و ضعف‌ها در ساختار و کارکرد است و نه پیروند ظرفیت آن.

این ضعف‌ها عبارتند از: ضعف رهبری در هدایت سیاسی، تداوم خرده‌کاری، عدم برخورد فعال به تناقضات و عوارض حاصل از اجرای اصلاحات که به ایجاد ارگان‌های موازی، عدم استفاده از ظرفیت و نیروی موجود و بالقوه، فقدان ارائهٔ طرح‌های قابل اجرا در جهت تشدید فعالیت معطوف به داخل، عدم ارائهٔ

برنامهٔ اجرایی اولویت‌بندی شده برای دورهٔ کوتاه‌مدت و نظارت بر اجرای آن، فعالیت خودبخودی، خودمختار و ناهماهنگ ناشی از اختلاف‌های فوق.» این پیشنهاد با کسب ۲۷.۲ درصد آراء رد شد. قطع‌نامهٔ B:

اصلاحات سازمانی، ساختاری و سیاسی‌ایدئولوژیک در طی ۴ کنگرهٔ گذشتهٔ سازمان، تشکیلات ما را به پیش برده و علیرغم کمبودها و اشکالات در اجرای اصلاحات نام‌برده و اولویت‌های تعیین‌شده، در مجموع سازمان ما را در چهارچوب‌های شناخته‌شده و معمول کنونی، به یک سازمان مدرن در ساختار و ایدئولوژی و سیاست در بین همتهای ایرانی خود تبدیل کرده‌است. اما متأسفانه این تحول و انکشاف با تغییرات در شرایط سیاسی در خارج، داخل کشور و در سطح بین‌المللی کافی نیست و از این رو سازمان ما را مرتب دچار بحران ساختاری و سیاسی می‌کند.

اگرچه هنوز امکان اصلاحات، بهبود هدایت سازمانی، حذف ارگان‌های موازی، اصلاح سبک کار، سازماندهی مضمونی و واقعی کمیسیون‌ها در چهارچوب‌های کنونی وظایف و فرم‌های سازمانی کاملاً مسدود نگشته‌است، اما راه‌حل اساسی و واقعی را نمی‌تواند ارائه دهند.

۱- از این رو تا آن‌جائی که اصلاحات ذکرشده در لیست مشترک متوجه بهبود فنی و سیاسی و اولویت‌بندی‌ها در جهت مصوبات کنگرهٔ چهارم پیش‌رفته و یا باید هنوز هم پیش‌برده شود، باید مورد حمایت قرار گیرد و ادامه یابد.

۲- گسترش فعالیت تا آن‌جائی که در حذف آکسیونیسم و گسترش فعالیت‌ها در جهت اولویت تعیین‌شده در کنگرهٔ چهارم و کنگرهٔ حاضر است، باید مورد حمایت قرار گیرد و ادامه یابد.

۳- اما برای راه‌حل قطعی و یا حداقل راه‌حل‌های بلندمدت‌تر که دیگر مدام دچار تناقض نگردند، باید:

الف: مضمون فعالیت سازمان را در خارج، باتوجه به تحولات سال‌های گذشته در جهان، ایران و احزاب چپ و کمونیستی، بعنوان سازمان در تبعید دوباره تعریف کرد.

ب: اولویت‌ها را براساس آن تعیین کرد (درواقع فکرسازی و پمپاژ آن به داخل و جنبش در حال شدن و حرکت باید اولویت اول آن‌ها را تشکیل دهد)

ج: فعالیت‌های دیگر، ابزارهای موجود و ارگان‌ها و فرم‌های سازمانی را بر اساس این تعریف نوین و با توجه به تجارب احزاب و سازمان‌های دیگر شکل داد.

۴- برای پیشبرد اصلاحات تعیین و تعریف‌شده از جانب کنگرهٔ چهارم و پنجم، کمیتهٔ مرکزی آینده زمان‌بندی مثلاً شش ماهه اعلام کرده و آن‌ها را اجرا کند.

۵- برای پیشبرد و اجرای بندهای الف تا ج، کمیتهٔ مرکزی آینده کمیسیونی را تعیین کرده و نتایج کار آن‌ها را به صورت مصوبه و پیشنهاد برای

تصویب به کنگره ششم ارائه دهد.

* تبصره- بندهای ۴ و ۵ را می‌توان در شکل و زمان‌بندی به هر شکل که ممکن و مفید است تغییر داد. این فقط یک مثال بوده است.

این قطع نامه با کسب ۲۸.۳ درصد آراء رد شد.

- در مورد مسائل تشکیلاتی قرارها و مصوبه زیر

توسط کنگره صادر و تصویب شد:

* «کمیته مرکزی موظف است آئین نامه خود را با رعایت مسائل امنیتی در اختیار اعضای سازمان بگذارد.»

* «نظر به این که رشد جنبش موجب روی‌آوری نیروهای بسیاری به فعالیت انقلابی شده است، سازمان باید برای جذب این نیروها موانع موجود در سیاست کنونی عضوگیری را رفع کند.»

* «باتوجه به بافت و ترکیب نیروهای تشکیلات، توصیه می‌شود که در فعالیت کمیسیون‌های مربوط به کارهای نظری و پژوهشی، نیروهای واجد شرایط ولی غیرعضو سازمان، شرکت داده شوند.»

۳- اصلاحات برنامه‌ای و اساسنامه‌ای:

از میان اصلاحات پیشنهادی برنامه‌ای و اساسنامه‌ای دو مصوبه زیر و تعداد دیگری از پیشنهادها اساسنامه‌ای به تصویب رسیدند که در متن اساسنامه و برنامه وارد می‌شوند.

- «در تمامی انتخابات‌های ارگان‌های سازمانی، حداقل ۳۰ درصد از انتخاب‌شوندگان باید از میان زنان داوطلب باشند.»

- «برابری حقوق کلیه شهروندان در برابر قانون، صرف‌نظر از جنسیت، گرایش جنسی، ملیت، نژاد و اعتقادات سیاسی ...»

در مورد اصلاحات برنامه‌ای، کنگره پنجم به کمیته مرکزی مأموریت داد که کمیسیونی برای واری اصلاحات برنامه‌ای تشکیل دهد و نتیجه را به کنگره آینده گزارش کند.

۴- گزارش کمیسیون نظارت مرکزی بعد از ارائه و توضیحات اعضای کمیسیون، به اتفاق آراء تصویب شد.

۵- انتخاب کمیته مرکزی و اعضای کمیسیون نظارت مرکزی.

از نکات قابل‌توجه انتخابات که زیر نظارت برخی از رفقای مهمان انجام شد، رسیدن تعداد زنان عضو کمیته مرکزی به ۳۰ درصد کل در دور اول انتخابات بدون استفاده از روال ترجیحی مصوب کنگره و تغییر ترکیب کمیته مرکزی بود. یک‌سوم از اعضای قدیمی کمیته مرکزی سابق در انتخابات کاندید نشدند و به جای آن‌ها، نیروهای جدید انتخاب و در ترکیب کمیته مرکزی جای گرفتند.

بعد از پایان گرفتن دستورکار بالا، به پیشنهاد کمیته مرکزی سابق، کنگره از فداکاری و زحمات بی‌دریغ رفیق مسؤل ایستگاه پخش رادیو که ادامه‌کاری و توسعه این ایستگاه را ممکن کرده، قدردانی کرده و در میان شوروشوق شرکت‌کنندگان، با سرود انترناسیونال به کار خود پایان داد.